

Gerſon cōtra tertiā

Epistola Jo. gerſon ad

fratrē bartholomeuz Carthuseñ
ſup tertiā parte libri Ruysbroich
de ornatu ſpiritualiū nuptiarū.

Venerabili pa-
triz bone ſimplici-
tatis ſſi in xpi ca-
ritate dilectiſſimo
fratri bartolomeo
carthuseñi Suus Johs Cancellarius indignus ecclie piſienſi Nuptiarū agni p̄cipem fieri P̄vidē librū quendā p te habitū cui⁹ titulus ē de ornatu ſpūaliū nuptiarū in trāſ curſu legerā. nouiſſime illū attēti⁹ relegens operi multa ibidē tradi ſalubria et alta documēta. Naz p̄ ma ps inſtruit ad vitā actiuā. Se- cūda ad vitā ſpūalem q̄ affectual dicit p̄e inducit ſub varijs q̄ pulcr. ſilitudinū manuuctionib⁹ et tro- pis q̄m̄ intelligentiā ſoli expti ple- ne accipient. Sūt nēpe ex eis que in affectu pl⁹ agunt q̄ in intellectu q̄ p̄cipiuntur āplius ſapor. cui⁹ dā intimo gultu q̄ ratiōcinatōe v̄l diſ curſu. Tertiā ps notificare nititur q̄ ſit excellentia vite cōtemplatiue. q̄ beatifice viſioni in aia app̄imat. Tradūt quidā ſic accepi. q̄ p̄fatū librū ydiota vn⁹ ſine lris opoſuit. Exinde nō ſine miraclo et inspira- tione dīna ipm̄ fuiſſe cōfectū. Datē ter aſtruūt. Ex quo cōis eſſz om̄ia cōtenta in eo dē eſſe diſſimila ſāctiſſi maqz. Sed meū q̄le ſit ſup hac re iudiciū tibi nō eē celādū. decreuit

ptē Ruysbroich

ne fortassis incerta aut falſa p ve-
ritate certa aut dīna āplecti cōtin-
geret. Scis q̄d iubet ap̄ls? Doct-
nis varijs pegrinis nolite abdu-
ci. Sūt vt meū interim eſt iudiciū
due ptes p̄ores ſatis vtilis in q̄-
bus nihil dephendi q̄d nō poſſit
ſalua fide q̄ mox puritate ſaluari
q̄q̄ mo deſtū lectozē i mult. affla-
gient q̄ talē qui nō ſit penitus ex-
pers eaz q̄ ſc̄ba ps loquit affe-
ctiōnū. Terez ſtilus ip̄e libri non
ſordidus eſt nec abiectus. Certe tū
induci neq̄o credē libz ipm̄ fuiſſe
cōflatū p os ydiote q̄m̄ per mira-
culū. Sūlus eni ip̄e magis ſapit q̄
redolet humanā eloquentiā q̄ di-
uinā. Nā et poetaz v̄ba vt teren-
tij et boeci et p̄boz ſūte q̄ orōnis
curſus cōndūt palā illic ſtudioſaz
indūſtriā et diligētē laborem diu-
turnū p̄ceſſiſſe. Plane impar val-
de eſt ſtilus diuine ſc̄pture p̄pha-
rum et euāgelizaz ab hoc loquē-
di genere. Quāvis hic dicerz per-
tinax aſſertoz oppoſiti. q̄ deus ſci-
entiarum dñs eſt. hñs facultatem
nūc hoc. nūc illo mō ſcribēdi per
ora ſcribarum ſuozū. ſatemur ita
poſſibile fieri. Sic autē in p̄poſito
ſatis cōtigiſſe nō elucet. p̄fertiz qz
teſtaſt auctoz ſe ipm̄ latinis v̄bis
plurimū deſudāſſe. Hoc vero cur
oportuiſſet ſi fuiſſet tūmō cala-
mus ſcribe velociſ ſcribētis ipm̄
ſc̄m loqz qui tarda molimia neſcit
et cuius velociſ currit ſermo. Ne-
rum alia potior eſt rō que me nō
ita ſentire cōpellit. Siquidez tertiā

De ornatu spiritualiū

pars eius oē libri. prius repudian/
da rescindēdo aqz est tanqz vñ male
explicata. vel plane abhorrens et
discrepās a doctrina sana docto/
rū qui de nra bñtudine locuti sūt
Nec stat cū determinatōne expōsa
decretal ponētis bñtudine nram
consistere in duob' actibus visionē
fruitōne cū lumie glie. Et hoc ita
est in bñtudine cōsumata qd deus
nō est visio et claritas nra eēntia/
lis sed tm obiectalis. qnto magis
erit hoc alienū in bñtudinis qdā
assimilatione impfecta qm fas ha
bēm' hic degustare in via. **P**onit
aut tertia ps libri p̄fati qd aia p/
fecte cōtemplans deū nō solū vī
det cū per claritatē que est diuina
essentia sed est ip̄amet claritas di
uina. **I**maginat' eniz sicut sc̄pta so
nant qd aia tunc definit esse in illa
exñtia quā p̄us habuit in p̄prio ge
nere et ouertit' seu transformat' et
absorbet' in esse diuinū et in illō eē
ydeale defluit qd habuit ab eēno
in eēntia dīna. de q' eē dicit **J**ohs
in euāgelio. **Q**d factum est in ip̄so
vita erat. **E**t hoc esse p̄supponit au
ctoz iste causā nre exñtie t̄palis. et
esse vnū cū eo s̄m essentialē existē
tiam. **A**ddit qd p̄dit aia cōtēplan
tis i esse tali dīno abissali ita vt re
peribil' nō sit ab aliq' creatura. **S**i
militudo talis possz adduci q' nō
tñ ab ip̄o ponit'. si gutta modica
vini in mare dilaberetur cōstat qd
mor absorpta ouertere' in illud.
Hec positio deficit in mltis. **Q**uā
qz nō facile inducebar aliquo fal
sitatis suspicari in illa tertia parte

unptiarū CCCxxv

qn̄ in alijs p̄ozib' tot vera altaqz
cōspererā qn̄ etiā legebā obtesta
tiones auctozis ne cito dānaret a
nō intelligētib' ne pessimarent. **E**t
qz p̄fecto p̄nior debz esse doctor
ois ad pie interpretandū dca aliēa
si fieri possit absqz fidei7 simpliciu
p̄iculo qz ad rigide cōdēnandū. **E**t
uero diligens et repetita inspectio
dictoz illoz magis ac magis in il
lis errozē aperuit. **H**ec at sūt pau
ca de dictis suis excerpta ad lraz
Ait eni sc̄do ca. etie ptis. **I**n ipsa
qdē sui vacuitate p̄ fruitiuū amo
rem sp̄s p̄dit semet ip̄m. **D**eniqz
claritatē nullo inēmediāte suscipit
ac sine inēmissione ip̄a fit ea clari
tas quā accepit. **E**t tertio cap̄tlo
dependetqz nrm esse creatū ab eē
eēno et s̄m eēntialē exñtia vnū cū
illo est. **S**equit' vnūuersū qz sup̄ sue
creationē in vite cōtēplatiue altitu
dinē sublimati vnū sūt cū hac dei
fica claritate imo ip̄a claritas ip̄i
sūt. vidēt p̄inde sentiūt7 inueniūt
p̄ hoc deficiū lumē se s̄m esse vitā
qz suaz increatā. eandēqz fore sim
plicē dīnitatis abissū. **S**equit' atz
cū eo quo vident et qd vident lu
mine idē fiūt. **E**t p̄mo cap̄tlo dixit
rat. **U**nūuersi deuoti sp̄s vnū cū
deo p̄fūdo amoris defluuio sicut
defecti. nō quomōlibz quidē vnū
sed idip̄m qd est ip̄a in se essentia
dei eo modo quem beatifica bea
tudo. **E**t q̄rto cap̄tlo exp̄ssius ait
Illuc sp̄s est sup̄ seip̄m translat'
et deo vnificatus gustans vidēs
qz in vnitate viuide abissus in qua

Gerſon cōtra tertiā

ſeſe ſm eſſe ſuum increatū poſſidet
immenſas diuitias que ipemet iu
ſta euz modū quo eas de^o gūſtat
et videt **E**t his et ſilibus dictis in
tentionē auctoris fuiſſe quales di
xiſimus **N**eqz eniz de ipa que latet
aliunde. q̄ ex ſc̄ptis ſuis ſumi pōt
certitudo **Q** ſi deficit auctor in ex
plicando ſic palā aut errat aut de
ficit ſibi imputet qui nō ſolū ſr̄ati.
doctis qz. ſ. indoctis etiā qz rudib⁹
talit^r locur⁹ eſt. **S**ed neqz āmirari
vel indignari q̄ſpiā debet. nec de
temerario iudicio arguere eos q̄
legētes eū p̄ſertim imbuti in ſacr.
ſr̄is intentionē ſuaz ex d̄bis colli
gūt collectā examināt. examinatā
ſe dicunt intelligere. et intellc̄am ſi
erronea eſt rephendē nō omittūt.
Nō eni maioris ſāctiorisve aucto
ritatis eſt auctor qz ſanctiſſimi di
uiniſſimiqz theologū doctores n̄ri
q̄ tñ dicta ſua alioz examini lib̄o
vt Augl. ait iudicanda reliquerūt
Deniqz matia tertiē ptis nō ē de
illis q̄ per defectū qz exptentiā ſed
p̄ intellc̄m ſc̄is inspiratū agnoſcū
tur et ſc̄pta ſūt **H**oz aut notitia qz
d̄iudicatio p̄cipue apud exercita
tatos theologos in ſacr̄is ſr̄is q̄/
renda eſt. nō apud deuotos ſoluz
Ampli⁹ nō ignoro fuiſſe et eſſe q̄ſ/
dam ex theologis diſputātes ſa/
tis curioſe ſi poſſz de absoluta po
tentia aia rōnalis agnoſcere qz for
malit^r beatificari per d̄inā cēntiā
abſqz medio alio. ita qz deus eſſet
ip̄i aie ſua cognitio et fruitio non
tū obiectalis ſ. q̄ſi fōrlis **H**oc eſt

ptē Ruylbroich

deus nō ſolū eſſet cognitio que co
gnoscereſ ab aia. ſed p̄ quam aia
ip̄a agnoſcereſ. qz pari mō de frui
tione **Q**uicq̄d vero ſit de poſſibili
null⁹ ita eſſe de facto p̄ſumit aſſe/
rere **N**ā eccl̄iaſtica deſtinatio ad
oppositū eſt **N**ullum vſqz inuenio
theologū. qui nō dico poſuerit. ſ.
qui nullā oīno fecerit q̄ſtionē per
qz talem modū q̄lis explicat ab h̄
auctore. aia poſſet deuz videre et
beatificari in eo. neqz de ſc̄o neqz
de poſſibili tanqz videlicet aia deſi
neret exiſtere in eſſe p̄prio et tranſ
formareſ in illud eſſe d̄inū ydeale
q̄le habuit in deo ab eterno **Q**m̄
vt interim diſputationē de ydea/
ruz p̄ſalitate in deo omittā que a
multis ignozāter ponit ſi corpus
xp̄i vel aliud corpus beatificatum
hoc mō p̄deret aiam ſuā in ſua cō
tēplatione et beatificatione p̄ illa
h̄ret eſſentiā diuinā ip̄m formalit^r
viuificantē **A**lioq̄n eēt abſqz vita
Sed nec aia eſſet tūc eiufdem ſp̄ci
ſicut p̄us. quippe nō h̄ret aliud eē
qz viuere qz habuit ab eterno in ar
te diuina **I**n quo eſſe ſicut ēat ab
etno anima q̄libet etiā damnata
vita diuina erat btitudo ſua **P**oz/
ro corp⁹ humanū nō poſſet in glo
ria rep̄ire aiam ſuam ad ſui viuifi
cationē formalē aut ſi poſſet ſam
anima nō eſſet perditā. qualit^r ip̄e
loquit **A**lie demū ſc̄q̄rent innume
rabiles abſurditates. quas p̄ſc̄q̄
longū eſſet **S**ed videbit^r fortassis
pro iſta aſſertione facere illd̄ apl̄i
verbū **Q**ui adheret deo vn⁹ ſp̄s ē

De ornatu spiritualiū

Et multa xpi dicta sūt in hāc sententiā impcantis p̄rem. vt fideles vnū sicut pater et fili? ipsi sūt vnū
Dudū vero certa est sanctorū patrū sup his expositio dicentiū illā vnitatē nō esse essentialē nec per p̄cifam similitudinē sed sola ibi notat̄ assimilatio et participatio. quē ad modū dicit lucas q̄ multitudinis credentiū erat cor vnū et aīa vna
Et de duobus amicis itidem dicit vulgaris vsus habet **Q**uē admodū etiā carbo ignitus ⁊ aer illuminatus vnū appellant cū suo igne ⁊ lumine **H**oc tropo p̄bat boetius om̄ne bonū esse deuz iuxta illd̄ ps. **E**go dixi dñs estis nō quidē p̄ veritatē ⁊ vnitatē diuine essētie ⁊ locutionē p̄p̄iam sed participatiue et assimilatiue imitatiue ⁊ nūcupatiue **Q**uod si auctor iste pari mō respōderet se dēca sua intellexisse de vniificatione spūs cum deo. nō contēdo neq; cōdico cōtra intentōem sed explicationē aliter sonare non dubito. qm̄ p̄terea nihil magnum diceret de contemplantibus vltra om̄es generaliter qui sūt filij dei per gr̄am adoptionis **M**iraberis forte pater in xpo dilectissime miraberis hec audis. quo pacto in talem errorē vel insciā vir tam deuotus et instructus corruēt? **N**oli solū mirari. sed time et humiliter sapere iugiter stude. qm̄ audis nō istum in modo sed alios innumeros qui non parue videbant̄ sanctitatis circa veritatē deuiasse q̄z

unptlarū CCCviii

aliquos ipse auctor iuste reprehendit in fine secūde partis qui blandiebatur tamē sibi de sublimitate contēplationis legis. quemadmodum probet eos a demonio meridiano fuisse seductos **E**rat autē de secta begardoz. que olim per ecclesiastica decreta dānata ē **E**rat sicut estimo auctor iste prim' eozū temporū. potuitq; fieri vt contra suam imaginationē de beatifica visiōe vel cōtemplatiua que forte tunc cōmunis sibi erat cuz multis decretalis expressa condita sit. cōstituens beatitudinem in duobus actibus **P**reterea nō est necesse vt iudicetur fuisse pertinax hereticus ante huiusmodi determinationē si tunc et postea semper paratus erat audire ecclesiaz. nūc vero secus esset in alijs **P**ostremo attendamus precor quo pacto sibi cauere habent omnes in sacris lris non satis imbuti neq; eruditi per diuturnū ac vehemens studiū vel ne talibus tractatulis insolitis nimis adhereant q̄q; multa vera sint **N**on enī psuadet demon flos sine p̄mixtione verozū. ne subinde p̄sumāt ipi theologicas arduas q; materias nouis verbis ⁊ p̄ sua estimatione affectione q; repertis pertractare **N**obis enī ad certam regulā loqui fas est inquit **A**ugl. alioquin secus agentes facilē ad p̄cipitiū sibi viā sternūt **A**d talia itaq; q̄stionū determinationē aut ad eas plane intelligēdas vel ex/

Gerlon cōtra tertiā

plicandas non sufficit q̄ homo sit deuotus et sit adeptus illam contemplationis speciem sanctissimā proxius et optimam que versatur in affectione et seruoze charitatis quando scilicet homo transit in affectū cordis ad virtutes. Hanc enim speciem contemplationis adu pisci et condescendere fas habent etiaz ip̄e muliercule et ydiote sine l̄is p̄supposita fide simplici et plerūq̄ facilius q̄ viri magno ingenio et l̄is sacris p̄diti qui in altera cōtemplationis specie longe p̄cellunt. Hec aut̄ sp̄s altera contemplationis versari ponit̄ in perscrutatione diuinaz virtutū per quas fides saluberrima sicut ait Aug^o. gignitur. nutrit̄. defendit̄. roboratur. **D**e enī secari possint ab inuicē he contemplatiōis species et experientia doctrinē est et hugo significat dicēs. sepe amor intrat vbi cognitio foris stat. Nullus t̄m p̄prio vocabulo dici debet. cōtemplatiuus vel sapiens et p̄fectus theologus qui p̄ma contemplationis specie caruerit. **N**ult ergo aliquis esse et dici vere sapiens habeat vtrāq̄ cōtemplatiōis speciē. illā videlz affectus que saporē dat. et illā intellectus que scie luminositatē prestat vt cōstituat̄ sapiētia id est sapida sciētia. **S**i altera carendum esset eligibilius iudicaret̄ cōicare in p̄ma q̄ in sc̄da sicut oprabilius est habere piū affectum humilē et deuotū ad deū q̄ intellectū frigidū

ptē Ruylbroich

solo studio illuminatum. **S**cientia quippe inflat intellige si sola ē. charitas edificat. **N**ihilomin^o vbi de veritate fidei querit̄ tradita in sacris sc̄pturis magis interrogādi cōsulendi q̄ sūt theologi vigētes in contemplatione secūda q̄ idiote pollentes in prima. secluso in eis patenti reuelatiōis miraculo et nisi forte manifesta esset in huiusmodi theologis deprauatio intellectus et intolerabilis morū peruersitas que etiam mentiri quādoq̄ facit non tantūmodo circa fidem s̄ circa morū principia vt apostolus et Aristot. cuz experientia testantur. **A**ddo adhuc q̄ sicut ex carentia piū affectus et magis ex infectione eius per vicia errant nōnunq̄ peritissimi in sacris scripturis. excavit enim eos malicia eorum et dati sunt in reprobū sensum. ita ex paruo lumine intellectus et parua logica prolabuntur quādoq̄ in erroēs periculosissimos illi qui magnorū sunt erga virtutes affectuum. quales apostolus notauit habere zelum sed non s̄m sciētia adeo vt si non humiliter sapiant. et nisi sese contrahāt intra metas sue cognitionis nulli pertinacius inueniunt̄ neq̄ absurdius erroēs confingere. **P**ropterea nō leuiter scribere debēt vel docere. sed nec absque cautela magna adherendum est eis. non preuia discussione diligenti et doctorum examinatione. **I**n talibus quippe plurima

Libellus Jo. de

sepe repimus aut falsa aut male explicata. ac p̄inde multam erroris materiā p̄bentia simplicib' q̄z q̄z in mltis diuina altissima q̄z sint Inter t̄les sc̄pturas narrant aliq̄ narratiōes aut regule vel doct̄ne particulares aliquoz p̄m veterz que magis admirāde q̄z imitāde dicunt **Quēadmodū** **Job**s. q̄ clymachus dicit̄ ponit virtutes esse impassibilitates et q̄daz valde austerā sup̄ p̄nā et p̄ccis **Et** cassianus de libero arbitrio notat'. **Et** alij alia parū examinata a nimis rigida tradūt q̄ cōis schola theologice veritatis merito nō admittit aut reijcit **Quāobzē** bonuz est mel tū fauo. sapor scz deuotionis cū lumie eruditionis aut si alterū dūtazat obtigerit. vtatur quilibz dono suo. abulet in vocatione sua abūdet in sēsu suo. et comedat mel q̄ntū satis est. nō plus sapiens q̄z oportet **Rectū** quidē verbū enūciat **Orati'** q̄d ab ip̄o postea **Jēo** nimo nō longe a materia tradūctum est **Qd** medicoruz est p̄mittunt medici tradūt fabzilia fabzi. **Cōformiter** satis ad illā logicoruz maximā **Unicuiqz** in sua arte perito credendum est **Bene** vale p̄frater in x̄po apud quē tuaruz me orōnū participē fac **Amen**

Explicit epla **Magrī** **Jobis** **Ger**son ad frat̄rē **Bartholomeū** **Car**thusiēn de libro **Ruysbroich**

sc̄oehauia **CCCxl.**

Incipit libell' fratris

Jobis de sc̄oehauia qui n̄titur defendere quedā dicta fr̄is **Job.** **Ruysbroich** extra **Magrī** **Job**m **ger**son **Cancellariū** parisiēn

Quoniam quidam

doctoz eximius p̄sienſ artis theologice q̄daz dicta fr̄is **Jobis** de **Ruysbroich** in libro qui intitulatur de ornatu spiritualiū nuptiarū min' iuste vt opinor calūniatur et re pbat asserens doctrinā eiusdē viri in q̄busdaz passibus et sp̄ealiter in tertia pte p̄fati libri eē erroneā a r̄gula theologice veritatis ac traditiōe sc̄oz p̄m et doctoz discrepantē. et ob hoc nō esse recipiendā et abijciendā **Idcirco** vt d̄itas hui' doctrine quā a spū sc̄o arbitroz effluisse et emanasse. qui magr̄ est d̄itatis et non erroris. planius elucescat. inquantū tenuitas mei ingenii et exiguitas mee scientie appetāt. tria p̄ ordinez facē dei gr̄a aspirante attēptabo **Primo** intentionē verboruz suozū q̄ntū ad ea q̄ ibi arguūtur et rephendunt et tan q̄z erronea iudicantur explicabo. sc̄do q̄liter hec doctrina nō sit noua adinuētio et supersticiosa. h̄ omnino sentētis notatissimis doctozū catholice fidei cōsona. et ipsoz aucte cōmendata et appbata putōns dederit explanabo **Et** tertio q̄liter rōnes obiecte minus efficaces sūt nec p̄dictā doctrinā euacuant declarabo **S** **R**